

Bloemenkracht, lentepracht! (Van Gogh, Mondriaan)

Groep 3-4, Schilderen

De kou is nog niet uit de lucht, maar het zonnetje laat zich wel weer wat vaker zien en ...ja hoor. De groene puntjes komen ook alweer de grond uit. Binnen een paar dagen breken de knopjes open en komen de mooiste lentebloemen te voorschijn. Wat zijn die kleuren mooi, vooral in het prille lentezonnetje! De kinderen schilderen, net als Van Gogh en Mondriaan, grote lentebloemen. Door de achtergrond in een contrasterende kleur te schilderen komt de bloemenpracht nog mooier uit.

Je hebt nodig

- tekenpapier ca. A3 (120gr)
- plakkaatverf minimaal 5 kleuren
- lyonsekwas (ca. nr 8)
- pot water
- tissue of toiletpapier
- aluminiumfolie of pakpapier voor aplet

Organisatie

- Voor deze les is het aardig om wat echte bloemen (bollen in pot) in de klas te hebben.

De uitdaging

Kun jij ... met plakkaatverf de vormen van bloemen in voor- of zijaanzicht schilderen en hun omgeving in contrasterende kleuren invullen?

Laat maar zien .....

Betekenis

... dat je in je werk de pracht van de lente bloemen laten zien?

Vorm

... dat je de bloemvormen kunt weergeven met contouren en hun restvorm.
... dat je kleuren vooral kunt laten spreken door het verschil (contrast) met hun omgeving.
... dat je nuances en contrasten van kleuren kunt toepassen.

Materie

... dat je ervaring opdoet met plakkaatverf, Lyonsekwas en A4 tekenpapier.

Beschouwing

... dat je goed kunt kijken naar de vormen van typische lentebloemen in werkelijkheid en op afbeeldingen.
... dat je ziet zien dat de bloemen een kenmerkende contour hebben (zij of vooraanzicht) en de kleur vooral spreekt door het verschil met de achtergrondkleur.

Werkwijze

... dat je licht kunt voorschetsen met verdunde verf
... dat je de vorm en de restvorm stevig in kunt schilderen met onverdunde plakkaatverf.
... dat je kunt mengen op je palet en in je werk.

Onderzoek

... dat je schetsend kunt zoeken naar aantrekkelijke bloemcontouren,
... dat je mengend kunt zoeken naar kleurnuances en contrasten tussen kleuren.

laat maar
zien
lezen
leren

groep

3-4, Schilderen

tijdspanne

55 minuten

dimensie

2D, Schilderen

niveau

gemiddeld

materiaal/techniek

Schilderen, Plakkaatverf

beeldaspect

Kleur, Mengen, Nuances en contrasten, Vorm, Figuur en restvorm, Schilderen

type

naar de waarneming

museum

Schilderen

kunstenaar

Van Gogh, Mondriaan

vakgebied

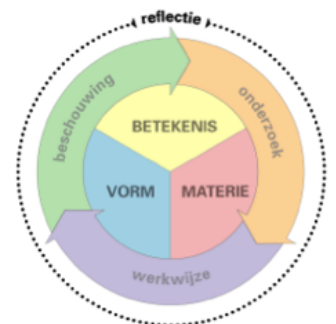
Aardrijkskunde, Natuur en techniek, Schilderen

onderwerp

lente, bloemen, voorjaar, bollen

woordenschat

de bloei, de contour, de omtreklijn

Les - procesfase handleiding

Introductie

- Begint deze les met een kleine wandeling in de omgeving om samen te zoeken naar lentebloemen of een korte kring rond lentebloemen (bollen in pot) in de klas.
- Voer een gesprekje over veranderingen in de omgeving; de eerste knoppen en de bloemen die zich laten zien. Dat is hét teken van het begin van de lente.
- 'Welke veranderingen die de lente aankondigen kun je nog meer noemen?' (knoppen en bloei in bomen, warmer, langer licht, zonnetje, gezang van de vogels en misschien wel de geboorte van jonge dieren als kalfjes en lammetjes etc.)
- 'Welke bloemen laten zich het eerste zien in februari of maart?' (sneeuwkllokjes, krokussen, tulpen en blauwe druifjes.)
- Welke gele bloemen hebben we dan nog niet genoemd? Toon Kijkvoorbeeld 1: Narcissen!

Informatie

- 'Hoe zien ze er eigenlijk uit?' Toon de Kijkvoorbeelden 1 en 2. Laat de kinderen de (afbeeldingen van de) bloemen benoemen en met elkaar vergelijken.
- 'Welke belangrijkste verschillen zie je in de vorm en kleuren?'
- Laat de kinderen goed kijken naar de verschillen in grootte, vorm van de bladen en hart, de kleuren. Laat ze daarbij ook een voorkeur uitspreken.
- 'Hebben ze één kleur of eigenlijk meer kleuren?'
- Als je goed kijkt, heeft eigenlijk geen enkele bloem maar één kleur. Zelfs bij een narcis zie je meer geelachtige tinten. Welke zie je het beste als ze uitkomen? 'De meeste kinderen zullen zeggen de narcis, maar daarover kunnen ze best van mening verschillen.'
- Laat de Kijkvoorbeelden 3 zien. Bespreek het verschijnsel contrast. Of je de bloem goed ziet hangt af van de kleur van de omgeving. Welke valt het meest op (dat kan een kleurcontrast zijn, bijvoorbeeld geel-rood, maar ook een licht-donkercontrast bijv. geel met donker blauwgrijs!)
- Bespreek ook het verschil tussen voor- en zijaanzicht op, vooral bij de narcis.
- 'Weet je wat zo leuk is van het schilderen van bloemen? Met de kleur van de achtergrond kun je de bloem duidelijker laten afsteken of juist niet.'
- Laat kinderen de combinatie bloem-achtergrond op de kijkvoorbeelden vergelijken. Laat ze vertellen of aanwijzen waar je de bloem beter ziet en waar juist minder goed? 'Wat vind je een mooie combinatie?'
- Toon Kijkvoorbeeld 5: de bloemen van 2 hele beroemde Nederlandse schilders, Vincent van Gogh en Piet Mondriaan. Hoe lieten zij hun bloemen 'afsteken'? Welke vind je het het krachtigste?'
- Ik ben benieuwd welke kleuren jij zou kiezen als schilder!

Instructie

- Neem met de kinderen de 'Techniekstappen' door.
- Kies welke bloem of bloemen je wilt schilderen.
- Neem een beetje verf aan je kwast. Zet dan stippen waar je de bloemen gaat schilderen.
- Dan kun je de bloem lekker dik gaan inschilderen met onverdunde verf. Hoeveel bloembladen schildert je? Van voren of opzij?
- Daarbij kun je ook al wat nuances mengen door er een tweede kleur (bijv. wit) aan toe te voegen.
- Dan kies je een fijne kleur voor de achtergrond. Zorg er wel voor dat die wel echt anders is dan de bloemkleur, zodat de bloem er mooi tegen afsteekt.
- Ook de achtergrond kleur kun je aanpassen naar je smaak. Met wit kun je die lichter maken. Of een tweede kleur toevoegen.
- Sluit alle vormen goed aan, zodat er geen papier meer te zien is!
- Met de achterkant van de kwast kan je steeds details intekenen.
- En als je werk wat aangedroogd is, kun je er gewoon weer een laagje overheen zetten!

Uitvoering/begeleiden

- Help ze goed te kijken naar de contouren van de bloem in voor- en zijaanzicht.
- Als de stippen zijn gezet kunnen ze de bloemvormen laten ontstaan door de vlekken uit te breiden. Ze beginnen met een aanduiding van de richting en vullen dan verder aan.
- Als de kleur er goed opstaat, kunnen ze wat nuances gaan mengen binnen een kleur (toevoeging van een klein beetje andere kleur).
- Op het pallet kan het effect even worden uitgeprobeerd.
- Vraag tussendoor aan de tafelgroepjes of ze al een idee hebben voor de achtergrondkleur.
- Doe aan de tafels rustig wat voorbeelden van mengen voor op een stukje kladpapier.
- Er kan soms wat verf spatten. Dat geeft niet. Het is juist de bedoeling dat ze leren 'toevallige' elementen te gebruiken.
- Doe even voor hoe je met de achterkant van het penseel kunt tekenen door er steeds wat verf aan te nemen.
- Als ze die gaan inschilderen, benadruk je nog even dat ze echt tot aan de contour van de bloemen, steel en bladeren schilderen.
- Ook in de achtergrond kunnen kleuren worden gemengd.
- Bekijk samen tussendoor ook de 'variaties'. Wat zijn de verschillen? Welke wil jij toepassen?'
- Kinderen die klaar zijn kunnen de kwast afspoelen. Het palet wordt bewaard bij het schilderwerk.

Nabeschuiving - Toelichting

- Ga in een kring zitten, de kinderen om hun werk (schilderwerk naast kladpapier). Daarbij

eventueel de afbeeldingen en/of echte bloemen. Bewonder samen de werkstukken.

- Welke bloemen zijn duidelijk herkenbaar als narcis, krokus, tulp etc.
- Zijn ze van voren, opzij of van boven geschilderd?
- Hoe zit het met de kleuren, welke nuances zie je (licht-donker en kleurvariaties?)
- Welke achtergrondkleuren hebben ze gekozen en wat is het effect? Steekt de bloem goed af?
- Vertel eens hoe je hebt gewerkt. Wat laat je kladblaadje zien? Wat heb je uitprobeerde?

Nabeschuwing

- Welke bloemen zijn duidelijk herkenbaar als narcis, krokus, tulp etc?
- Zijn ze van voren, opzij of van boven geschilderd?
- Hoe zit het met de kleuren, welke nuances zie je (licht-donker en kleurvariaties?)
- Welke achtergrondkleuren hebben ze gekozen en wat is het effect? Steekt de bloem goed af?
- Vertel eens hoe je hebt gewerkt. Wat heb je uitprobeerde?

En verder...

Een klein project rond de lente is een ideale context voor deze activiteit. Verschijnselen en veranderingen in de natuur kunnen mooi vakoverstijgend en in samenhang worden aangeboden.

Webadres